

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME.

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, naar aanleiding van de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19 virus .
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De huidige civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid loopt af op 26 juni 2021. Op dat ogenblik zullen de vaccinaties in de vaccinatiecentra nog niet volledig afgelopen zijn. Sommige vaccinatiecentra doen evenwel beroep op de noodsituatie om zich in regel te stellen op het vlak van vergunningen en meldingen. Daarom roept de Vlaamse Regering een nieuwe noodsituatie uit van 27 juni 2021 tot en met 24 oktober 2021.

Deze vaststelling geldt louter in het kader van de afwijkingsregeling op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht voorzien in artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het decreet van 20 maart 2020 is van toepassing op alle bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap waarin in toepassing van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, maatregelen kunnen worden genomen in geval de Vlaamse Regering de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid zou vaststellen.

Echter, voorliggend besluit strekt er toe om de datum van de civiele noodsituatie vast te stellen, louter voor de toepassing van de afwijkingsregeling voorzien in artikel 4 van het Nooddecreet van 20 maart 2020, meer bepaald de afwijking op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht.

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde voorliggend ontwerp van besluit principieel goed op 4 juni 2021 (VR 2021 0406 DOC.0633)

Gelet op de spoedeisendheid om de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19 virus te verzekeren en om zodoende de gevolgen voor de gezondheid, de druk op de ziekenhuizen, zorginstellingen alsook de sociaal-economische gevolgen op te vangen, werd het ontwerpbesluit voor spoedadvies aan de Raad van State voorgelegd.

Het spoedadvies van de Raad van State werd op 11 juni 2021 verkregen. Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar punt 4.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind 2019 ontstond er in de Chinese regio Wuhan een uitbraak van een nieuw coronavirus (Covid-19). Ondertussen heeft het virus zich ook verspreid in andere landen, waaronder ook in België. Het aantal gevallen van infecties met het coronavirus neemt dagelijks toe en ondertussen is er sprake van een wereldwijde pandemie.

Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld, de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO), heeft ook de Vlaamse Overheid in 2020 en 2021 vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen genomen om de verdere verspreiding van het coronavirus in te dammen, om de veiligheid en de volksgezondheid te garanderen en om de socio-economische gevolgen maximaal te beperken en ondervangen.

Zo werden niet-dringende medische consultaties uitgesteld, lessen opgeschort, horecazaken tijdelijk gesloten, winkelen slechts beperkt toegelaten en werden 'bubbels' in het leven geroepen. Daarnaast wordt telewerken sterk aangeraden en was bezoek in woonzorgcentra uit den boze.

Vanuit Omgeving werd onder meer een tijdelijke afwijking op de omgevingsvergunningsvergunningsplicht en -meldingsplicht ingevoerd voor bouw en uitbating van onder andere bijkomende ziekenhuis- en andere verzorgingsfaciliteiten, bijkomende productiefaciliteiten voor geneesmiddelen en medisch materiaal en onderzoeksinstellingen in verband met de uitbraak van het COVID-19.

De vele maatregelen hadden een effect, maar in de zomermaanden 2020 werd een heropleving van dit virus vastgesteld.

Zo besloot de Nationale Veiligheidsraad op 27 juli 2020 een aantal nieuwe coronamaatregelen te nemen om de heropleving van het coronavirus aan te pakken. Deze maatregelen bleken echter niet voldoende om het tij te keren.

Eind oktober 2020 deed zich een tweede golf voor, die dezelfde pieken qua besmettingen, ziekenhuisopnames en sterfgevallen bereikte als begin april 2020. Bijgevolg bracht het Overlegcomité op 23 oktober 2020 een reeks coronaregels op het vlak van sport, culturele evenementen en (hoger) onderwijs in lijn met alarmniveau 4, en nam de Vlaamse Regering op 27 oktober 2020 extra maatregelen om de verdere verspreiding van COVID-19 tegen te gaan.

Bij het aankondigen van deze maatregelen werd er nogmaals op gewezen dat ervoor moet worden gezorgd dat de zware druk op de ziekenhuizen en zorginstellingen afzwakt.

In maart 2021 deed zich een derde, meer bescheiden golf voor.

Ondertussen gaan de cijfers in dalende lijn, zowel wat de besmettingen als de ziekenhuisopnames en sterftegevallen betreft.

Dit is onder meer het gevolg van de uitgeroepen maatregelen, zoals de social distance, de mondkmaskerplicht, de avondklok, maar zeker ook van de vaccinatiestrategie die thans op volle toeren loopt.

Zo is op 28 december 2020 de vaccinatiecampagne begonnen tegen COVID-19. Op dit ogenblik worden vier vaccins tegen COVID-19 gebruikt: het vaccin Comirnaty® (Pfizer/BioNTech), het COVID-19 Vaccine Moderna®, het Vaxzevria® vaccin (AstraZeneca) en het COVID-19 Vaccine Janssen® (Johnson & Johnson).

Er werd beslist om 95 vaccinatiecentra in heel Vlaanderen op te richten, om ervoor te zorgen dat iedereen snel en veilig in zijn buurt een vaccin krijgt. Een overzicht van alle vaccinatiecentra in Vlaanderen is te vinden op <https://vaccinatiecentra.vlaanderen.be/>. Bedoeling is dat iedereen zich kan laten vaccineren op een afstand van 10 à 15 minuten rijden van zijn woonplaats.

In de vaccinatiestrategie werden een aantal prioritaire groepen bepaald, die als eerste werden gevaccineerd. Dit betrof in een eerste fase bewoners en medewerkers van woonzorgcentra, zorgpersoneel en zorggebruikers van andere collectieve zorgvoorzieningen, zorgmedewerkers van de ziekenhuizen en de eerstelijnsgezondheidszorg en vervolgens het niet-medische personeel van de ziekenhuizen en de zorgvoorzieningen. In de tweede fase kwamen alle 65-plussers, mensen met onderliggende gezondheidsproblemen alsook zwangere vrouwen en mensen met essentiële beroepen (bv. politie) aan de beurt. Thans zit men in de derde fase, waarin de rest van de volwassen bevolking opgeroepen wordt om zich te laten vaccineren.

Echter, tijdens de uitrol van deze vaccinatiestrategie doken er een aantal problemen op:

- Zo leverde AstraZeneca minder vaccins dan oorspronkelijk gepland was. Zo kon het door een vertraagde productie geen 80 miljoen maar slechts 31 miljoen doses leveren aan de Europese Unie. Ook farmaceut Johnson & Johnson kampte met productieproblemen en kondigde in maart 2021 aan dat het lastig kan worden om alle bestelde doses van zijn coronavaccin op tijd te leveren.

- Daarnaast werd het AstraZeneca-vaccin aanvankelijk alleen toegediend aan jongere mensen zonder immuunproblemen. Intussen zijn er voldoende data die aantonen dat dit vaccin ook doeltreffend is voor mensen boven de 65 jaar en mensen met onderliggende immuunproblemen of andere comorbiditeit. Er zijn maar enkele uitzonderingen.

Bovendien moet rekening gehouden worden tussen de nodige tijd tussen de toediening van de eerste en de tweede dosis van de vaccins. De thans gehanteerde intervallen tussen een eerste en een tweede vaccin bedraagt 3 weken voor Moderna, 5 weken voor het Pfizer-vaccin, en 12 of 8 weken voor AstraZeneca. Van het Johnson & Johnson vaccin, dat ook is goedgekeurd, moet er slechts 1 dosis worden toegediend. Helaas worden ook hier leveringsproblemen verwacht.

Buiten de Britse (B.1.1.7), Zuid-Afrikaanse (B.1.351) en Braziliaanse (B.1.1.248) variant, zijn ondertussen ook de Indiase variant (B.1.617) en de "Spike Insertion" variant (B.1.214) opgedoken.

Dat alles maakt dat de mogelijkheden voor vaccinatiecentra behouden moeten blijven, tot er een voldoende graad van groepsimmuniteit bereikt wordt.

Het toepasbaar maken van artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, die een vrijstelling van omgevingsvergunning voorziet van dergelijke noodzakelijke faciliteiten is dan ook urgent.

Door hun werking kunnen vaccinatiecentra immers onder een aantal rubrieken uit de Vlaamse indelingslijst vallen, waardoor deze milieuvergunningplichtig of -meldingsplichtig zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan de rubriek 16.3.2.a (inzake bepaalde koelinstallaties, luchtcompressoren, warmtepompen, airconditioning-installaties, en andere installaties voor het fysisch behandelen van gassen); rubriek 17.4 (inzake opslagplaatsen voor bepaalde gevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen, en producten, gekenmerkt door gevarenpictogram GHS01) of rubriek 17.1.2.1.1 (inzake opslagplaatsen voor gevaarlijke gassen in verplaatsbare recipiënten, met uitzondering van de opslagplaatsen, vermeld in rubriek 48, met een gezamenlijk waterinhoudsvermogen van 300 tot en met 1000 liter).

Daarnaast vergen vaccinatiecentra vaak een stedenbouwkundig vergunningsplichtige functiewijziging, bijvoorbeeld van de functie dagrecreatie, industrie en bedrijvigheid naar gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen. In een aantal gevallen worden er tijdelijk constructies zoals tenten, containers e.d. opgericht en buitensignalisatie geplaatst.

Dergelijke vergunningsaanvragen verlopen doorgaans volgens de gewone procedure, met het inwinnen van adviezen en met openbaar onderzoek, waarbij bepaalde termijnen moeten gerespecteerd worden. Vervolgens is er ook nog de mogelijkheid van administratief beroep die een schorsende werking heeft. Het doorlopen van deze procedure behelst meerdere maanden. Gelet op de nood om zo snel mogelijk zo veel mogelijk burgers te vaccineren, zou een bijstelling ruim te laat komen om de gevolgen van de COVID-19 pandemie het hoofd te kunnen bieden.

De heropleving van het COVID-19 virus was reeds uitgegroeid tot een pandemie. De dalende druk op het Vlaamse gezondheidsapparaat is te danken aan de toenemend aantal gevaccineerden. Het verder kunnen vaccineren is dan ook van uiterst belang om de gezondheidscrisis het hoofd te bieden. Het is duidelijk dat voormelde gezondheidscrisis nog niet bedwongen is en dat de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19 virus zeker gevrijwaard dient te blijven.

Het vaststellen van de civiele noodsituatie, waardoor de afwijkingsregeling van toepassing wordt, is dan ook urgent en noodzakelijk.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In dit artikel stelt de Vlaamse Regering vooreerst vast dat er sprake is van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, met name ingevolge naar aanleiding van de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19-virus.

Wat deze civiele noodsituatie betreft, wordt bepaald dat deze

- start op 27 juni 2021,
- 120 dagen duurt, wat maakt dat de civiele noodsituatie vastgesteld blijft tot en met 24 oktober 2021;
- louter geldt in het kader van de afwijkingsregeling op de omgevingsvergunnings- of omgevingsmeldingsplicht voorzien in artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

Dit heeft tot gevolg dat andere noodmaatregelen die zouden verwijzen naar de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid die waren vastgesteld n.a.v. de eerste golf van COVID-19 besmettingen, niet automatisch herleven tijdens de tweede golf.

Tot slot wordt verduidelijkt dat de afwijkingsregeling, voorzien in artikel 4 van het decreet van 20 maart 2020, slechts geldt zolang de civiele noodsituatie is vastgesteld, i.c. tot 24 oktober 2021.

Artikel 2

Gelet op de hoogdringendheid en de noodzaak om in voorkomend geval de afwijkingsregeling te kunnen toepassen maar eveneens ter wille van de rechtszekerheid wordt ervoor geopteerd om een concrete datum van inwerkingtreding vast te leggen. Dit besluit zal in werking treden op 27 juni 2021. Hierdoor hebben de bestemmingen tijdig kennis van de regeling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen andere weerslag op:

- de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap
- de lokale besturen

dan de weerslag aangegeven in de nota bij het op 4 juni 2021 goedgekeurde voorontwerp van besluit.

4. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State heeft spoedadvies 69.525/1 uitgebracht op 11 juni 2021.

Hierbij werden opmerkingen geformuleerd over:

- de rechtsgrond, waarbij gedetailleerder moet verwezen worden naar artikel 4, §1, eerste lid, 2°, en laatste lid. Dit werd aangepast.
- De inwerkingtreding, waarbij de Raad van State de voorkeur geeft aan meer duidelijkheid. Ingevolge deze bemerking werd een vaste datum van inwerkingtreding in het besluit ingeschreven.

5. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring zal voorliggend besluit meegedeeld worden aan het Vlaams Parlement en zo spoedig mogelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar goedkeuring te geven aan het bijgaand besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, naar aanleiding van de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19 virus;

- de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het besluit van de Vlaamse Regering mee te delen aan het Vlaams Parlement en zo snel mogelijk te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage:

1. Advies nr. 69.525/1 van de Raad van State van 11 juni 2021.